

DECIZIA nr.560
din 29 octombrie 2024

referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „și pentru care decizia de admitere, de către agențiile pentru plăți și inspecție socială județene, respectiv a municipiului București, nu a fost emisă până la această dată” din cuprinsul art.II din Legea nr.89/2019 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, precum și pentru stabilirea unor măsuri privind recuperarea debitelor reprezentând indemnizație pentru creșterea copilului

Nepublicată

Marian Enache	- președinte
Mihaela Ciocină	- judecător
Cristian Deliorga	- judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	- judecător
Laura-Iuliana Scânteii	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Patricia-Marilena Ionea	- magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.II din Legea nr.89/2019 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, precum și pentru stabilirea unor măsuri privind recuperarea debitelor reprezentând indemnizație pentru creșterea copilului. Excepția a fost ridicată de Otilia Ghenici în Dosarul nr.33970/3/2019 al Tribunalului București – Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr.2163D/2020.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 22 octombrie 2024, cu participarea reprezentantei Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu, și au fost consemnate în încheierea din acea dată, când, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, în temeiul prevederilor art.57 și ale art.58 alin.(3) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Curtea a amânat pronunțarea pentru data de 29 octombrie 2024, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 25 iunie 2020, pronunțată în Dosarul nr.33970/3/2019, **Tribunalul București – Secția a II-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.II din Legea nr.89/2019 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, precum și pentru stabilirea unor măsuri privind recuperarea debitelor reprezentând indemnizație pentru creșterea copilului.** Excepția a fost ridicată de Otilia Ghenici într-o cauză având ca obiect cererea de anulare a deciziei prin care i s-a stabilit cuantumul indemnizației pentru creșterea copilului.

4. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autoarea acesteia susține, în esență, că dispozițiile de lege criticate sunt contrare art.1 alin.(5) și art.15 alin.(1) din Constituție, întrucât sunt lipsite de claritate și previzibilitate, iar condiționarea aplicării retroactive a textului de lege pentru cererile deja depuse de emiterea deciziei de admitere de către agențiile pentru plăți și inspecție socială este neconstituțională.

5. În acest sens, arată că, potrivit dispozițiilor art.9¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.111/2011 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, completată și modificată prin Legea nr.89/2019, în situația în care persoana care a beneficiat de concediu și indemnizație pentru creșterea copilului naște unul sau mai mulți copii ori se află într-o nouă situație

dintre cele prevăzute la art.8 alin.(2) într-o perioadă de până la 12 luni de la finalizarea concediului pentru creșterea copilului anterior, iar din calculul indemnizației conform art.2 alin.(2) rezultă un quantum al indemnizației lunare pentru creșterea copilului mai mic decât quantumul indemnizației primit anterior nașterii celui din urmă copil, i se acordă indemnizația lunară pentru creșterea copilului primită pentru copilul anterior. Dispozițiile art.II din Legea nr.89/2019, criticate ca fiind neconstituționale, prevăd că dispozițiile art.9¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.111/2011 se aplică și solicitărilor depuse anterior intrării în vigoare a legii, dar pentru care decizia de admitere, de către agențiile pentru plăți și inspecție socială județene, respectiv a municipiului București, nu a fost emisă până la această dată.

6. Această din urmă prevedere de lege este neclară și lipsită de predictibilitate, întrucât instituie un criteriu imprecis și fluctuant de aplicare a legii. Astfel, pentru cereri depuse la aceeași dată, dar care sunt soluționate la date diferite, în funcție de disponibilitatea funcționarului, gradul de încărcare al acestuia cu dosare, concedii etc., o persoană va putea beneficia de o indemnizație în quantum mai mare sau mai mic, raportat la criteriile stabilite de art.II din Legea nr.89/2019. Or, consideră că un text de lege ar trebui să stabilească aceeași dată de intrare în vigoare sau aplicare pentru toate persoanele, în caz contrar încălcându-se prevederile constituționale referitoare la egalitatea în drepturi a cetățenilor.

7. **Tribunalul București – Secția a II-a contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate nu este întemeiată, reglementarea criticată fiind clară și previzibilă, fără a aduce atingere drepturilor sau libertăților consacrate la nivel constituțional și legal. De asemenea, nu este afectat nici principiul constituțional al egalității în drepturi, în contextul în care este dreptul legiuitorului să stabilească sfera de aplicare a unor dispoziții legale, inclusiv sub aspectul aplicării legii în timp pentru situații tranzitorii.

8. În conformitate cu dispozițiile art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

9. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, dispozițiile art.II din Legea nr.89/2019 fiind contrare prevederilor constituționale referitoare la egalitatea în drepturi a cetățenilor. În acest sens, arată că, din perspectiva scopului urmărit, nu există nicio diferență, acesta fiind reprezentat de adoptarea unui „ansamblu de măsuri care nu au o consacrare constituțională și care tind către același obiectiv”, indemnizația pentru creșterea copilului. Nu există niciun criteriu obiectiv și rezonabil de diferențiere între persoanele care au depus la aceeași dată cererea pentru obținerea indemnizației pentru creșterea copilului în condițiile art.9¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.111/2011, astfel cum a fost modificat prin Legea nr.89/2019. În consecință, se conferă persoanelor cărora nu li s-au soluționat încă cererile până la data intrării în vigoare a Legii nr.89/2019 o poziție distinctă, diferențiată și mai avantajoasă față de cea a persoanelor cărora li s-au soluționat deja cererile, deși solicitările au fost depuse la aceeași dată sau chiar mai devreme decât cele nesoluționate încă la data intrării în vigoare a Legii nr.89/2019. Mai arată că, potrivit celor reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr.35 din 4 februarie 2020, legea ar trebui să se aplice tuturor situațiilor considerate *facta pendentes*, respectiv și efectelor viitoare ale deciziilor de acordare a indemnizației pentru creșterea copilului în curs de desfășurare.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele de vedere solicitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, precum și ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate cu care a fost sesizată.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, potrivit încheierii de sesizare, dispozițiile art.II din Legea nr.89/2019 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, precum și pentru stabilirea unor măsuri privind recuperarea debitelor reprezentând indemnizație pentru creșterea copilului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.340 din 3 mai 2019, potrivit cărora „*Prevederile art.9¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, aprobată cu modificări prin Legea nr.132/2011, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege, se aplică și solicitărilor depuse anterior datei de intrare în vigoare a prezentei legi și pentru care decizia de admitere,*

de către agențiile pentru plăți și inspecție socială județene, respectiv a municipiului București, nu a fost emisă până la această dată.” Examinând critica de neconstituționalitate, Curtea apreciază că, în realitate, aceasta vizează doar sintagma „și pentru care decizia de admitere, de către agențiile pentru plăți și inspecție socială județene, respectiv a municipiului București, nu a fost emisă până la această dată”, astfel că doar aceasta va constitui obiect al controlului de constituționalitate.

13. Autoarea excepției consideră că dispozițiile de lege criticate sunt contrare prevederilor constituționale ale art.1 alin.(5) privind obligația respectării Constituției, a supremației sale și a legilor și ale art.15 alin.(1) referitor la universalitate. Curtea observă că, în motivarea excepției de neconstituționalitate, autoarea excepției invocă și încălcarea principiului egalității în drepturi a cetățenilor, consacrat de art.16 alin.(1) din Constituție.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că Ordonanța de urgență a Guvernului nr.111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.830 din 10 decembrie 2010, reglementează dreptul la concediu pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani, respectiv 3 ani, în cazul copilului cu handicap, precum și la o indemnizație lunară. Potrivit prevederilor art.2 alin.(1) din această ordonanță, acest drept se acordă persoanelor care, în ultimii 2 ani anteriori datei nașterii copilului, au realizat timp de cel puțin 12 luni venituri din salarii și asimilate salariilor, venituri din activități independente, venituri din drepturi de proprietate intelectuală, venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultura, supuse impozitului pe venit potrivit prevederilor Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, denumite în continuare venituri supuse impozitului. Potrivit dispozițiilor art.8 alin.(1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.111/2010 – în redactarea în vigoare la data invocării excepției de neconstituționalitate – de indemnizația lunară și stimulentele de inserție prevăzute de această ordonanță de urgență beneficiază oricare dintre părinții firești ai copilului, dacă îndeplinește condițiile de acordare prevăzute de ordonanța de urgență. Beneficiază de aceleași drepturi și una dintre persoanele care a adoptat copilul, căreia i s-a încredințat copilul în vederea adopției sau care are copilul în plasament ori în plasament în regim de urgență, cu excepția asistentului maternal profesionist care poate beneficia de aceste drepturi numai pentru copiii săi, precum și persoana care a fost numită tutore.

15. Cuantumul acestei indemnizații, reglementat de art.2 alin.(2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.111/2010, a fost modificat prin acte normative succesive, prin art.IV pct.1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.82/2017 pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.902 din 16 noiembrie 2017, fiind stabilit la 85% din media veniturilor nete realizate în ultimele 12 luni din ultimii 2 ani anteriori datei nașterii copilului. Cuantumul minim al indemnizației lunare nu poate fi mai mic decât suma rezultată din aplicarea unui coeficient de multiplicare de 2,5 la valoarea indicatorului social de referință, iar cuantumul maxim al acesteia nu poate depăși valoarea de 8500 lei.

16. Ordonanța de urgență a Guvernului nr.111/2010 a fost completată și modificată prin Legea nr.89/2019. În expunerea de motive la această lege s-a arătat că justificarea adoptării acestei reglementări o constituie scăderea îngrijorătoare a natalității în România, observându-se că „practica arată că în cazul în care persoana beneficiară de indemnizația pentru creșterea copilului, fără să treacă 12 luni după împlinirea de către copil a vârstei de 2 ani, respectiv 3 ani în cazul copilului cu handicap (perioadă în care persoana realizează venituri profesionale supuse impozitului pe venit), intră din nou în concediu pentru creșterea copilului, aceasta primește o indemnizație mai mică decât în cazul copilului anterior. Astfel, părintele este descurajat în a se angaja într-o nouă sarcină în perioada imediat următoare după concediul de creștere a copilului anterior, din motive economice bine întemeiate. Așadar, o persoană care după încetarea concediului de creștere a copilului se reîntoarce la muncă și realizează venituri supuse impozitului, însă după câteva luni, fără să treacă 12 luni, intră din nou în concediu pentru creșterea copilului, aceasta primește o indemnizație de creștere a copilului mai mică decât în cazul copilului anterior.”

17. În vederea remedierii acestei situații, legiuitorul a prevăzut completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.111/2010 cu art.9¹, prin care s-a dispus ca, în astfel de cazuri, dacă din calcul rezultă un cuantum al indemnizației lunare pentru creșterea copilului mai mic decât cuantumul indemnizației primit în cazul copilului anterior, să se acorde acela primit anterior. S-a arătat că „este absurd și discriminatoriu ca după ce între cele două concedii de creștere a copilului mai trec și câteva luni în care persoana beneficiară realizează venituri supuse impozitului, aceasta să beneficieze ulterior de un cuantum mai mic al indemnizației lunare pentru creșterea copilului.” În consecință, dispozițiile art.9¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.111/2010, așa cum au fost completate prin art.I pct.1 din Legea nr.89/2019, prevăd că în situația în care persoana care a beneficiat de concediu și indemnizație pentru creșterea copilului naște unul sau mai mulți copii ori se află într-o nouă situație dintre cele prevăzute la art.8 alin.(2) într-o perioadă de până la 12 luni de la finalizarea concediului pentru creșterea copilului anterior, dacă din calculul indemnizației conform art.2 alin.(2) rezultă un

quantum al indemnizației lunare pentru creșterea copilului mai mic decât quantumul indemnizației primit anterior nașterii celui din urmă copil, se acordă indemnizația lunară pentru creșterea copilului primită pentru copilul anterior.

18. Dispozițiile art.II din Legea nr.89/2019 conțin o normă tranzitorie potrivit căreia beneficiul prevăzut de art.9¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.111/2010 se acordă și persoanelor care au depus cereri în vederea acordării indemnizației pentru creșterea copilului anterior datei de intrare în vigoare a prezentei legi și pentru care decizia de admitere, de către agențiile pentru plăți și inspecție socială județene, respectiv a municipiului București, nu a fost emisă până la această dată.

19. Autoarea excepției apreciază că aceste dispoziții de lege sunt lipsite de claritate și predictibilitate, întrucât criteriile în funcție de care o persoană beneficiază sau nu de prevederile art.9¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.111/2010 sunt imprecise și fluctuante, depinzând de factori aleatori. S-ar crea, astfel, un tratament juridic discriminatoriu.

20. Față de aceste critici, Curtea reține că, în ceea ce privește natura indemnizației lunare pentru creșterea copilului, în jurisprudența sa constantă, de exemplu, prin Decizia nr.788 din 27 septembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.786 din 22 noiembrie 2012, sau prin Decizia nr.765 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.476 din 6 iulie 2011, a statuat că dreptul la indemnizația pentru creșterea copilului nu este un drept constituțional, nefiind nominalizat expres în Constituție, ci constituie una dintre măsurile de protecție socială instituite de stat în virtutea rolului de stat social. Caracteristic unui astfel de drept este că legiuitorul este liber să aleagă, în funcție de politica statului, de resursele financiare, de prioritatea obiectivelor urmărite și de necesitatea îndeplinirii și a altor obligații ale statului consacrate deopotrivă la nivel constituțional, care sunt măsurile prin care va asigura cetățenilor un nivel de trai decent și să stabilească condițiile și limitele acordării lor (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.597 din 10 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.18 din 13 ianuarie 2020, paragraful 16, Decizia nr.362 din 16 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.785 din 27 august 2020, paragraful 47, și Decizia nr.400 din 18 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.893 din 30 septembrie 2020, paragraful 18).

21. Din analiza prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr.111/2010, Curtea a reținut că scopul adoptării actului normativ a fost acela de a susține familia în vederea creșterii copilului, indemnizația nefiind un drept al copilului, ci al părintelui, suplinindu-se astfel veniturile pe care părintele nu le mai poate realiza din exercitarea unei profesii, pe durata concediului pentru creșterea copilului (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.239 din 7 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.539 din 20 iulie 2015, paragraful 16, și Decizia nr.690 din 6 octombrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1214 din 11 decembrie 2020, paragraful 27). Dacă indemnizația ar fi fost prevăzută ca un drept al copilului, condiția ca anterior datei nașterii acestuia persoana beneficiară să fi realizat timp de cel puțin 12 luni venituri nu ar mai fi fost inserată în cuprinsul Ordonanței de urgență a Guvernului nr.111/2010, ci s-ar fi dispus plata acesteia pentru fiecare copil, indiferent dacă persoana a realizat sau nu venituri supuse impozitului pe venit. Un astfel de drept al copilului este prevăzut expres de art.49 alin.(2) din Constituție și este transpus la nivel legislativ prin prevederile Legii nr.61/1993 privind alocația de stat pentru copii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.767 din 14 noiembrie 2012 (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.232 din 7 aprilie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.549 din 27 mai 2021, paragraful 18).

22. În ceea ce privește cerințele privind calitatea legii, se reține că art.1 alin.(5) din Constituție consacră principiul respectării obligatorii a legilor. Pentru a fi respectată de destinatarii săi, legea trebuie să îndeplinească anumite cerințe de precizie, claritate și previzibilitate, astfel încât acești destinatari să își poată adapta în mod corespunzător conduita. În acest sens, Curtea Constituțională a statuat în jurisprudența sa (de exemplu, Decizia nr.1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.53 din 23 ianuarie 2012), că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se și previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate – care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist – să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate fi dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu trebuie să afecteze însă previzibilitatea legii (Decizia nr.903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.584 din 2 iunie 2011, Decizia nr.743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.579 din 16 august 2011, Decizia nr.662 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.47 din 20 ianuarie 2015).

23. Cu privire la invocarea principiului constituțional al egalității în drepturi, Curtea reține că, așa cum reiese din jurisprudența sa, acesta „presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea el nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice” (Decizia Plenului Curții Constituționale nr.1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.69 din 16 martie 1994). De asemenea, situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional (a se vedea, în acest sens, cu titlu exemplificativ, Decizia nr.86 din 27 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.207 din 31 martie 2003, Decizia nr.476 din 8 iunie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.599 din 11 iulie 2006, Decizia nr.573 din 3 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.363 din 25 mai 2011, Decizia nr.366 din 25 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.644 din 2 septembrie 2014).

24. În contextul criticilor formulate în prezenta cauză, Curtea apreciază că fiind relevante și cele reținute în jurisprudența Curții Constituționale (a se vedea Decizia nr.755 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.101 din 9 februarie 2015, paragraful 19) cu privire la aplicarea legii civile în timp. Astfel, Curtea a arătat că aplicarea legii civile în timp este guvernată de principiile neretroactivității legii civile, principiul aplicării imediate a legii noi și principiul supraviețuirii legii vechi. Principiul neretroactivității legii civile este de rang constituțional și are o valoare absolută, în sensul că legiuitorul nu poate institui nicio derogare, și semnifică faptul că legea civilă se aplică tuturor situațiilor juridice născute după intrarea ei în vigoare, iar nu situațiilor juridice trecute, consumate (*facta praeterita*). În mod corelativ, potrivit principiului aplicării imediate a legii noi, de la data intrării în vigoare a acesteia, ea se aplică tuturor actelor, faptelor și situațiilor juridice viitoare (*facta futura*), actelor, faptelor și situațiilor juridice în curs de constituire, modificare sau stingere începând cu această dată, precum și efectelor viitoare ale unor situații juridice anterior născute, dar neconsumate la data intrării în vigoare a legii noi (*facta pendencia*). Cu alte cuvinte, aplicarea imediată a legii noi semnifică faptul că o situație juridică produce acele efecte juridice care sunt prevăzute de legea în vigoare la data constituirii ei (*tempus regit factum*).

25. Examinând dispozițiile art.II din Legea nr.89/2019 în raport cu aceste repere jurisprudențiale, Curtea reține că modificarea legislației existente printr-o nouă reglementare ce corespunde noilor obiective urmărite de legiuitor – în cazul de față fiind vorba despre încurajarea și creșterea natalității în România – se circumscrie libertății de care se bucură Parlamentul, ca unică autoritate legiuitoare a țării, de reglementare a domeniilor ce privesc drepturi care nu sunt consacrate la nivel constituțional.

26. Contrar celor susținute de autoarea excepției, Curtea apreciază că reglementarea criticată are un conținut clar, fiind fără echivoc că aceasta vizează aplicarea dispozițiilor art.9¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.111/2010 și persoanelor care au depuse cereri pentru acordarea indemnizației pentru creșterea copilului anterior intrării în vigoare a acestui text de lege, cereri pentru care decizia de admitere, de către agențiile pentru plăți și inspecție socială județene, respectiv a municipiului București, nu a fost emisă până la această dată.

27. Altfel spus, din conținutul reglementării rezultă în mod clar că art.9¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.111/2010 se aplică tuturor cererilor depuse după intrarea acestui articol în vigoare, cât și cererilor nesoluționate încă la data intrării sale în vigoare.

28. Lipsa de predictibilitate a art.II din Legea nr.89/2019 în ceea ce privește categoria de beneficiari la care se referă acest text de lege nu poate fi reținută, întrucât despre cerința previzibilității unei norme juridice – în sensul de a-i putea preziona efectele juridice pe care le produce – se poate vorbi de la momentul intrării sale în vigoare pentru viitor. Or, autoarea excepției se referă la o situație anterioară intrării în vigoare a normei criticate, când nu a putut prevedea schimbarea reglementării, astfel încât să depună cererea pentru acordarea indemnizației pentru creșterea copilului la o dată mai târzie, care i-ar fi asigurat beneficiul aplicării art.9¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.111/2010. Așa cum Curtea a arătat în jurisprudența sa, subiectul de drept nu poate să prevadă ce va reglementa legiuitorul, iar comportamentul său este normal și firesc dacă se desfășoară în cadrul ordinii de drept în vigoare (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.11 din 15 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.102 din 9 februarie 2015).

29. Referitor la critica de neconstituționalitate vizând caracterul discriminatoriu al dispozițiilor art.II din Legea nr.89/2019, Curtea constată că prin aceste dispoziții de lege legiuitorul a urmărit instituirea unei reglementări unitare, nediscriminatorii între persoanele care au depus cereri pentru obținerea indemnizației de creștere a copilului ulterior intrării în vigoare a art.9¹ din Ordonanța

de urgență a Guvernului nr.111/2010 și cele pentru care decizia de admitere, de către agențiile pentru plăți și inspecție socială județene, respectiv a municipiului București, a fost emisă tot după această dată, însă cererile fuseseră formulate anterior intrării în vigoare a Legii nr.89/2019.

30. Procedând astfel, legiuitorul a omis însă că persoanele care au depus cererea anterior intrării în vigoare a acestei legi și pentru care decizia de admitere nu a fost admisă încă se aflau într-o situație identică, sub aspectul momentului depunerii cererii și al nașterii raportului juridic dintre persoana fizică și stat, cu persoanele care au depus cererile la aceeași dată, dar ale căror cereri fuseseră soluționate anterior intrării în vigoare a Legii nr.89/2019, în măsura în care toate aceste persoane beneficiau de acordarea indemnizației pentru creșterea copilului ulterior intrării în vigoare a art.9¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.111/2010. Singura diferență o constituie momentul la care această cerere a fost soluționată, în funcție de factori aleatori, ce nu au depins de persoana beneficiarului.

31. Așa cum s-a reținut mai sus, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice (Decizia nr.1 din 8 februarie 1994, precitată).

32. Or, în ceea ce privește textul de lege criticat, Curtea apreciază că criteriul de departajare nu este justificat rațional, neputându-se institui o diferență de tratament juridic între persoane bazată pe elemente aleatorii, așa cum este celeritatea cu care instituțiile reușesc sau nu să soluționeze cererile formulate. În mod concret, potrivit criteriilor stabilite de legiuitor prin art.II din Legea nr.89/2019, două persoane care au depus cereri de acordare a indemnizației pentru creșterea copilului la aceeași dată, ce au fost soluționate însă la date diferite, vor fi supuse unui tratament juridic diferit, fără ca prin conduita personală să poată influența această consecință. Astfel, reglementarea are un caracter discriminatoriu, întrucât diferența de tratament juridic nu se întemeiază pe criterii obiective și raționale, ci pe elemente lipsite de rigoare, aleatorii.

33. Curtea reține, prin urmare, că sintagma „și pentru care decizia de admitere, de către agențiile pentru plăți și inspecție socială județene, respectiv a municipiului București, nu a fost emisă până la această dată” din cuprinsul art.II din Legea nr.89/2019 este contrară prevederilor constituționale care consacră egalitatea în drepturi a cetățenilor.

34. Când privește critica de neconstituționalitate raportată la prevederile art.15 alin.(1) din Legea fundamentală, referitoare la universalitatea drepturilor și a obligațiilor, Curtea observă că acestea conferă fiecărei persoane posibilitatea de a beneficia de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și de a-și asuma obligațiile prevăzute de acestea. Textul constituțional menționat instituie un principiu de largă aplicație și, ca urmare a formulării sale generice, nu poate fi invocat în sine pentru evidențierea unor eventuale vicii de neconstituționalitate (a se vedea, în acest sens, și Decizia nr.33 din 4 februarie 2020, publicată în Monitorul oficial al României, Partea I, nr.449 din 28 mai 2020).

35. Pentru considerentele expuse, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.1–3, al art.11 alin.(1) lit.A.d) și al art.29 din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate formulată de Otilia Ghenici în Dosarul nr.33970/3/2019 al Tribunalului București – Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și constată că sintagma „și pentru care decizia de admitere, de către agențiile pentru plăți și inspecție socială județene, respectiv a municipiului București, nu a fost emisă până la această dată” din cuprinsul art.II din Legea nr.89/2019 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, precum și pentru stabilirea unor măsuri privind recuperarea debitelor reprezentând indemnizație pentru creșterea copilului este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Tribunalului București – Secția a II-a contencios administrativ și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 29 octombrie 2024.